

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

Економічна аналітика

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

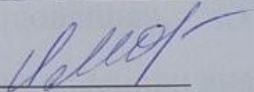
РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кременчуцький національний університет

імені Михайла Остроградського
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: проф. Ольга МАСЛАК, ст. викл. Світлана ІЩЕНКО

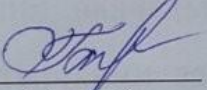
Програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від «30» 08 2022 року № 1

Зав кафедрою проф. Ольга МАСЛАК
(підпис) (ініціали, прізвище)

Обговорено та рекомендовано до видання методичною комісією КрНУ за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр і назва напрямку)

Протокол від “27” 09 2022 року, № 2

Голова Валентина ГЛУХОВА
(підпис) (ініціали, прізвище)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економічна аналітика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи аналізу діяльності суб'єктів господарювання, особливості зовнішнього та внутрішнього середовища їх функціонування та закономірності їх розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: «Економічна аналітика» використовує термінологію та методи таких дисциплін як «Основи підприємницької діяльності», «Економіка суб'єктів господарювання», «Управління розвитком регіону», «Фінанси», «Ринкові дослідження», «Основи аналізу господарської діяльності».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
змістовий модуль 1 – Теоретико-методичні основи економічної аналітики;
змістовий модуль 2 – Прикладний інструментарій економічної аналітики.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Економічна аналітика» є опанування здобувачами навичками застосування методів аналізу, моделювання, прогнозування стану та закономірностей розвитку суб'єктів економічної діяльності різного рівня, внутрішнього і зовнішнього середовища їх функціонування.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Економічна аналітика» є формування знань, умінь та навичок щодо формування інформаційно-аналітичної бази, проведення аналізу, моделювання, прогнозування стану суб'єктів економічної діяльності різного рівня, виявлення закономірностей та проблем їх розвитку в тактичній та стратегічній перспективі, обґрунтування та прогнозування наслідків прийняття управлінських рішень з урахуванням сучасного та перспективного стану внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування суб'єктів господарювання.

1.3. Компетентності та програмні результати навчання

Вивчення дисципліни дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність працювати у команді;
- здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).;
- здатність працювати автономно;
- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;
- здатність складати та аналізувати фінансову звітність;
- здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Засвоєння змісту навчальної дисципліни забезпечує формування таких програмних результатів навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях

економічних систем;

- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;

- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;

- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;

- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;

- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;

- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (в тому числі лекції – 26 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.) / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи економічної аналітики

Тема 1. Зміст аналітичної роботи та роль аналітики в діяльності сучасного підприємства.

1. Сутність аналітики в діяльності підприємства.
2. Особливості організації аналітичної роботи на сучасному підприємстві.
3. Роль планування аналітичного процесу.

Тема 2. Інформаційна база економічної аналітики.

1. Принципи та критерії інформаційного забезпечення аналізу.
2. Класифікація інформаційно-аналітичного забезпечення.
3. Характеристика інформаційних джерел економічної аналітики.

Тема 3. Аналіз структури сукупності та її змін.

1. Сутність структури економічної системи та показники структурних зрушень.
2. Коефіцієнти структурних зрушень.
3. Показники структурних відмінностей.

Тема 4. Випадкові величини, гіпотези і висновки в економічній аналітиці.

1. Випадкові величини в економічній аналітиці.
2. Закони розподілу випадкових величин: сутність і види.
3. Сутність і види статистичних гіпотез та інструменти їх перевірки.

Тема 5. Моделювання взаємозв'язків між кількісними змінними.

1. Види взаємозв'язків між кількісними змінними.
2. Детерміновані моделі та їх аналіз.
3. Регресійно-кореляційний аналіз.

Змістовий модуль 2. Прикладний інструментарій економічної аналітики

Тема 6. Інструменти фінансової аналітики .

1. Аналіз і обґрунтування обсягів продажів компанії.

2. Аналіз доходів і витрат. Маржинальний аналіз.
3. Аналіз фінансової звітності компанії.
4. Аналіз ринкової вартості та інвестиційної привабливості компанії.

Тема 7. Інструменти аналізу бізнес-середовища.

1. Аналіз поточного стану і перспектив розвитку ринку.
2. Аналіз зовнішнього середовища компанії. PEST(EL)-аналіз. SWOT-аналіз.
3. Аналіз конкурентного середовища та визначення конкурентної позиції компанії.

Тема 8. Інструменти стратегічного аналізу.

1. . Сутність стратегічного аналізу і його методи.
2. SPASE-аналіз.
3. ABC-XYZ-аналіз.
4. Інструменти стратегічного портфельного аналізу.

Тема 9. Аналіз ризиків бізнес-середовища.

1. Сутність та класифікація ризиків в бізнесі.
2. Якісний аналіз ризиків.
3. Кількісний аналіз ризиків.
4. Управління ризиками.

Тема 10. Методи аналізу бізнес-процесів.

1. Метод реінжинірингу бізнес-процесів.
2. Метод бенчмаркінгу бізнес-процесів.
3. Організація вдосконалення бізнес-процесів.
4. Методика впровадження удосконалень у бізнес-процеси.
5. Показники ефективності бізнес-процесів та їх вимірювання.

3. Рекомендована література

Базова

1. Бізнес-статистика: навч. посібник / [Матковський С. О., Гринькевич О.С., Вдовин М. Л., Вільчинська О.М., Марець О.Р., Сорочак О.З.] – Київ: Алерта, 2016. – 281 с.
2. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз: навч. посібник / І. М. Боярко, Л. Л. Грищенко. – К. : КНЕУ, 2011. – 316 с.
3. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. - К.: Університет «Україна», 2014.- 417 с.
4. Гетьман О.О. Економічна діагностика: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 307 с.
5. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навч. посібник / Л. І. Донець. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
6. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М.Загородна, Р.В.Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.
7. Єршова Н.Ю. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум / Єршова Н.Ю., Портна О.В., Львів. Магнолія, 2019. 345 с.
8. Загорна Т.О. Економічна діагностика: [навчальний посібник] / Т.О. Загорна. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
9. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: [навчальний посібник] / Р.О. Костирко. – Х.: Фактор, 2007. – 784 с
10. Костюк В. О. Прикладна статистика: навч. посібник / В. О. Костюк; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 191 с.
11. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид. [текст]: навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 456 с.
12. Лук'янова В.В. Діагностика ризику діяльності підприємства: [монографія] / В.В. Лук'янова. – Хмельницький, ПП Ковальський В.В. – 2007. – 312 с.
13. Опря А.Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). Навч. посіб. / А.Т. Опря. – К.: Центр учбової літератури, 2012. –

448 с.

14. Орловський Д.Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, удосконалення : навч. посібник : у 2 ч. / Д. Л. Орловський. — Ч. 1 : Моделювання бізнес-процесів: методи та засоби / Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. — Харків : НТУ “ХП”, 2018. — 336 с.

15. Останкова Л.А. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками: навч. посібник / Л. А. Останкова, Н. Ю. Шевченко. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 256 с.

16. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі : навч. посіб. / К.І. Редченко. — [2-ге вид., допов.]. — Львів : Новий світ – 2000, 2003. — 272 с.

17. Сарай Н.І. Економічна діагностика. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання. — Тернопіль: ТНЕУ, 2015. — 165 с.

18. Семенова К. Д., Тарасова К. І. Бізнес-статистика : Підручник / К. Д. Семенова, К. І. Тарасова. — К : ФОП Гуляєва В.М., 2018. — 210 с.

19. Старостіна А. О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків : підручник / А. О. Старостіна. — К. : Лазарит-Поліграф, 2012. — 480 с.

20. Статистика. Навчальний посібник / Під ред. д.е.н., професора Раєвньої О.В. — Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. — 520 с.

21. Статистичне моделювання та прогнозування: навчальний посібник / під ред. дра екон. наук, проф. Раєвньої О.В. — Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2013. — 537 с.

22. Сурмін Ю.П. Аналітика державного управління: сутність і тенденції розвитку. URL: [http:// www.academy.gov.ua/ej/ej5/txts/06sypdsv.htm](http://www.academy.gov.ua/ej/ej5/txts/06sypdsv.htm).

23. Управління проектами [Текст] : навч.-метод. посібник / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : ІНЖЕК, 2007. - 271 с.

24. Фаріон І. Д. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник для студентів і аспірантів. / І.Д. Фаріон – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. — 635 с.

25. Швиданенко Г.О. Бізнес-діагностика підприємства: [навчальний посібник] / Г.О. Швиданенко, А.І. Дмитренко, О.І. Олексюк. — К.: КНЕУ, 2008. — 344 с.

Допоміжна

26. Maslak O., Grishko N., Maslak M., Shevchuk Yu. Tool development for the assessment of the favorable environment in the framework of the investment policy formation for the electrotechnical industry enterprises// 25th IEEE International Conference on PROBLEMS OF AUTOMATED ELECTRIC DRIVE. Theory and practice. September 21-25, 2020, Kremenchuk, Ukraine http://web.kpi.kharkov.ua/eeau/en/paer2020_en/ (**Scopus**).

27. Воробйова К.О. Системи підтримки прийняття управлінських рішень у валютному регулюванні / К.О. Воробйова // Європейський вектор економічного розвитку. – 2015. – № 1. – С.44–51.

28. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: навч. посіб. / О. С. Воронко, Н. П. Штепа. Львів : Новий Світ-2000, 2011. 279 с.

29. Гонта С.В. Категоріальний простір дослідження структурної трансформації національної економіки / С. В. Гонта // Науковий вісник Полісся. - 2016. - Вип. 3. - С. 84-92. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2016_3_13.

30. Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г. Економічний аналіз: теорія та практика: підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній. 2-ге вид., переробл. і допов. Львів : Магнолія 2006, 2012. 440 с.

31. Лабораторний практикум з навчальної дисципліни "Статистичний аналіз структури соціально-економічних явищ та процесів" для студентів спеціальності 8.03050601 "Прикладна статистика" денної форми навчання / укл. О. В. Раєвнева, І. В. Чанкіна, Л. А. Гольцяєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 60 с.

32. Левик І.С. Суть стратегічного аналізу, його місце та роль в системі управління підприємством / І.С. Левик // Основи фінансового аналізу. — 2009. — № 3. — С. 173–178.

33. Маслак О. І. Методологія оцінки ефективності впливу чинників виробництва на економічне зростання в регіонах/ О.І. Маслак, М.М. Одінцов, В.К. Данилко, О.М. Одінцов// Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського , 2020. – Вип. 1 –(120). - 2020. – С. 42-46.

34. Маслак О.І. Оцінювання інноваційного розвитку машинобудівних підприємств: комплексний підхід/ О.І. Маслак, П.І. Сокурєнко, О.М. Збиранник// Економічний аналіз: зб. наук. праць/ Тернопільський національний економічний університет. – 2016. – № 2. – С. 102–107.

35. Маслак О.І., Гришко Н.Є., Маслак М.В., Пирогов Д.Л. Information analytical provision in formation of innovational projects portfolio of enterprises in the context of safety-oriented management// Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2020. - №2 (33). – С. 205-214 <http://fkd.org.ua/article/view/206610/207496> (**Web of Science**).

36. Пирогов Д. Л., Данилко В. К., Бала В. В., Яковенко Я.Ю. Використання математичних методів при вивченні соціально-економічних процесів. *Ефективна економіка*. № 12. 2020. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2020/87.pdf

37. Пирогов Д.Л. Методика оцінки рівня конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств. / К.О.Латишев, Ю.В. Караулова, Д.Л.Пирогов. – Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – Вип. 7, част. 3. – С. 86-89.

38. Решетілова Т.Б. Маркетингові дослідження: підручник : [Електронний ресурс] / Т.Б. Решетілова, С.М. Довгань ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Електрон. текст. дані. – Дніпропетровськ : НГУ, 2015. – 357 с. – Режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/146748>.

39. Розвиток теорії та методології обліку і аналізу в умовах трансформації суспільної свідомості: монографія / І. В. Жиглей [и др.]; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир : ЖДТУ, 2008. 328 с.

40. Таловер В.А. Визначення перспектив розвитку інвестиційної діяльності в Полтавському регіоні з використанням кореляційно-регресійної моделі / О.І. Маслак, О.О. Безручко, В.А. Таловер // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13 (липень). – С. 12–17.

41. Таловер В.А. Комплексна оцінка інвестиційної привабливості країни / О.І. Маслак, В.А. Таловер // Економічний форум. – 2016. – № 3. – С. 51–59.

42. Тігарєва В. А. Аналіз існуючих підходів та методів оцінювання бізнес-процесів підприємств та організацій / В. А. Тігарєва, І. В. Станкевич // Вісник

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. - 2016. - Вип. 3(1). - С. 113-122. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkdpu_2016_3\(1\)__18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkdpu_2016_3(1)__18).

43. Яремко З. М. Модель бізнес-аналітики підприємства в контексті стратегічного управління / З. М. Яремко // Інноваційна економіка. - 2013. - № 3. - С. 328-333. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_3_76.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Методи навчання

- словесний метод (лекція, зокрема на основі проблемного викладу), дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- дослідницько-пошуковий.

6. Форми оцінювання результатів навчання

Система контролю успішності включає поточний (усне, письмове опитування, захист аналітичних звітів, рефератів, есе, виконання тестів, виконання завдань на прикладі реальних об'єктів (ділові ігри, тренінги, вирішення ситуаційних завдань), презентації результатів виконаних завдань та досліджень), підсумковий, семестровий контроль (екзамен).